

СТАНОВИЩЕ

от проф.д.н. Мария Баева, СУ ”Св. Кл. Охридски”, ФНОИ

за дисертационен труд на тема

Приобщаващо образование - модел за позитивно-поведенческа подкрепа на деца с нарушения

разработен от Марина Даска

за присъждане на образователната и научна степен “доктор”

Област на висше образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика)

Данни за дисертанта.

Марина Даска се очертава като специалист с активна педагогическа и организационна дейност. Отличава се със съчетаването на практическа опитност и научно-теоретично осмисляне на проблемите на педагогиката, в частност – нагласите и приобщаващите аспекти в тази област.

Данни за докторантурата.

Марина Даска е докторант към катедра “Предучилищна и медийна педагогика” във ФНОИ при СУ ”Св. Кл. Охридски”. Положила е необходимите изпити. В катедрата е направено предварително обсъждане на дисертацията. *Няма допуснати нарушения по процедурата.*

Данни за дисертацията и автореферата.

Дисертационният труд, както и авторефератът на **Марина Даска** съответстват на изискванията от Закона за развитието на академичния състав в Р.България и Правилника и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности при СУ ”Св. Кл. Охридски”.

Актуалност на разработвания проблем. Рецензираната дисертация е посветена на важен социално-педагогически проблем - **приобщаващо образование – модел за позитивно-поведенческа подкрепа на деца**. В него докторантката се фокусира върху социалната рефлексия на общество, на учители, на родители и възможностите за формиране основите на социо-етична култура чрез реализиране на адекватен на съвременните реалности модел на приобщаващо образование.

- Трудът е с подчертано теоретико-аналитичен и практико-приложен характер.

- Дисертантката съчетава теоретичния анализ с много прецизно експериментално проучване.
- Организацията и етапите на научно-изследователската работа отговарят на изискванията за такъв вид изследване.
- Езикът и стилът на представяне на тезите и понятията е ясен и точен.
- Подготовката на докторанта и опитът му в системата на образователната работа се е отразил положително в адекватното разработване на собствена научно-проучвателна концепция и постановка на проблема.
- Авторефератът обективно отразява съдържанието на дисертационния труд и е изготвен структурно в съответствие с изискванията.

Формални и съдържателни параметри на дисертационния труд.

Дисертационният труд е обсъден и насочен за публична защита от катедра “Предучилищна и медийна педагогика” във ФНОИ при СУ ”Св. Кл. Охридски”. Той е с обем 235 страници, които са текст-изложение и приложения. Структурата му включва увод, три глави и заключение. Библиографията включва 66 заглавия на латиница. В дисертационния труд са представени общо 14 диаграми и 2 схеми. Голяма част от източниците са от последните десет години и отразяват значими публикации за научната област.

Постановката на дисертационното изследване удовлетворява изискванията за защита на дисертационен труд в професионално направление 1.2.Педагогика.

В увода на дисертационния труд е обоснована актуалността на проблема. В първа глава е представена постановка на проблема на базата на литературен обзор и проучване на добри практики и опит по изследваната тема, разбор на основните понятия и термини и предпоставките за изграждане на модела на изследване. Във втората глава са описани теоретико-експерименталните и организационни параметри. В трета глава е направен анализа на резултатите от изследването. В заключението са формулирани изводи и препоръки.

Изследването е актуално и значимо, имайки предвид необходимостта от осигуряване на достъп до качествено образование на децата. Критично са интерпретирани концепции за приобщаващо образование в контекста на транскултурните аспекти.

Марина Даска се фокусира върху аналитичните преобразования на изнесените данни в два основни параграфа. Полученият емпиричен материал се анализира

и интерпретира на основата на два подхода: анализ на данните в количествени съотношения, представени в таблици и диаграми и качествен анализ чрез обобщения.

В заключение са представени аналитични изводи по отношение на теоретичното и експерименталното изследване. **Марина Даска** анализира и предлага подходящи, достъпни и съобразени с тази действителност алтернативи, готови да откликнат на индивидуалните нужди на децата.

По принцип съм съгласна с изведените съждения. Смятам, че на места се нуждаят от известно прецизиране, но това не влияе на цялостната оценка за дисертацията и не омаловажават значимите постижения на труда, които е желателно да бъдат споделени с широка аудитория, тъй като авторът е успял да разчупи дългогодишни педагогически правила при изследване на този проблем и да създаде реална представа за творчески, субектно-ориентирани решения, свързани с образователното приобщаване. От направените разностранни проучвания биха могли да се синтезират и допълнителни анализи, констатации, изводи, полезни както в теоретичен, така и в практически план.

Публикации и участия в научни форуми.

Публикациите на Марина Даска съответстват на количественото изискване от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Кл. Охридски“. Те отразяват съществени страни от съдържанието на дисертацията и съдействат за популяризиране на резултатите от изследването.

Заклучение.

Дисертационният труд *„Приобщаващо образование - модел за позитивно-поведенческа подкрепа на деца с нарушения“* представлява научно изследване с качества, отговарящи на изискванията, предявени в Закона за развитие на академичния състав в Р България, Правилника за неговото приложение и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ “Св. Кл. Охридски”.

Въз основа на доказаните приноси, давам своята положителна оценка за дисертационния труд, автореферата, значимите за теорията и практиката резултати по отношение на транскulturни проучвания и анализи на приобщаващите политики и приобщаващите практики в образованието.

Предлагам на членовете на научното жури да се присъди образователната и научната степен „доктор” на **Марина Даска** в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика).

15.09.2019 г.

гр. София

.....

Проф. д.н. Мария Баева